

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Ooipoort bij 18

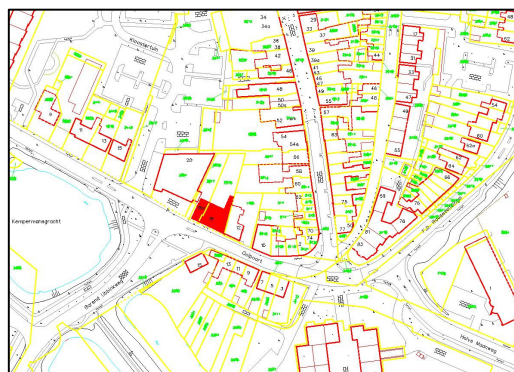
Monumentnummer : GM023

Straat : Ooipoort
Huisnummer : vervallen
Toevoeging : --
Postcode : 6981 DZ

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2976

Naam object : ---
Bouwjaar : 19^e eeuw
Architect : nb
Bouwstijl : --
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 21-9-2012
Datum aanwijzing : 21-05-2013

Situering

Pand gelegen aan de straat Ooipoort aan de zuidzijde van de historische binnenstad van Doesburg. Het pand wordt van de straat gescheiden door een trottoir.

Hoofdopzet

Tussen twee panden ingesloten stal met een zadeldak tussen twee topgevels op een vrijwel rechthoekige, naar achteren wat versmallende plattegrond. Het pand heeft een begane grond en een zolder. Het is niet onderkelderde.

Historie

De straat Ooipoort volgt het tracée van de middeleeuwse stadsomwalling, die ondanks latere aanpassingen in de Tachtigjarige Oorlog niet meer voldeed en na 1606 in opdracht van prins Maurits werd vervangen. Deze vestingwerken zijn in 1672 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV geslecht en nadien niet meer hersteld. Ze werden vervangen door de Hoge en Lage Linies, die vanaf 1701 naar ontwerp van Menno van Coehoorn zijn aangelegd.

Rond het midden van de 18e eeuw waren in het zuidwestelijk deel van de middeleeuwse stad diverse tuinen te vinden waaronder ook langs het tracé van de straat Ooipoort. Na afwaardering van Doesburg tot vesting 2e klasse in 1854 verrezen geleidelijk huizen op de wallen waaronder aan de Ooipoort.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het koetshuis (vervallen adres 16) naast Ooipoort 18 is gebouwd als koetshuis van het linksgelegen pand Ooipoort 18-18a. Het dateert vrijwel ongewijzigd uit de bouwtijd. Rond 1980 is op de zolderbalklaag een vloer gelegd en is een verlengde trap geplaatst uit een pand aan de Philippus Gastelaarstraat (mond. mededeling van de eigenaar).

Exterieur

Bakstenen voorgevel, gemetseld in kruisverband op een donkergrijs geschilderde, gepleisterde plint met dubbele deuren waarin opgenomen een klinket, geflankeerd door twee stalen stalvensters. De vensters hebben vier ruiten gevat in stalen roeden met aan de bovenzijde vorktraceringen. De halfronde bovenzijde van de vensters worden met een uitkragende rollaag afgesloten, die bij de geboorte haaks zijn omgezet. Aan de onderzijde bakstenen lekdorpels.

De inrijopening is aan de bovenzijde licht getoogd en wordt aan de bovenzijde afgesloten met een strekse boog. Centraal boven de inrijopening is een stalvenster met dubbele luiken, gevat in een getoogd grenen kozijn en aan de bovenzijde met een strekse boog afgesloten.

De gevel is aan de bovenzijde met geprofileerde windveren afgesloten.

De achtergevel is net als de voorgevel gemetseld in kruisverband en is gedeeltelijk ingebouwd. In de geveltop is een stalen roosvenster opgenomen. De gevel is met een windveer afgesloten.

De dakvlakken zijn belegd met gesmoorde oud-hollandse dakpannen. Het hemelwater wordt opgevangen in zakgoten.

Tegen de achtergevel staat een gepleisterd, eenlaags stalgebouwtje verdeeld in drie ruimten met gekoppelde, getoogde, deuren voor de eerste twee ruimten. Er zijn gietijzeren stalvensters toegepast. De derde ruimte is mogelijk een latere toevoeging en heeft een deur met recht kalf.

Interieur

Begane grond: Dit is een ongedeelde ruimte. De vloer is bestraat met oude handvormklinkers in waalformaat. De vloer loopt achter de voorgevel naar achteren af. De muren zijn beraapt, de enkelvoudige, grenen zolderbalklaag is vrij in het zicht. Rond 1980 zijn daar haaks overheen ongeschaafde vuren balken gelegd die de vloerdelen dragen.

Zolder. De kapconstructie is op zolder geheel in het zicht en is opgebouwd als sporenkap van geschild vuren rondhout. De dakpannen zijn zichtbaar en van binnen met kalkmortel aangesmeerd. De sporen staan op een muurplaat en de spatkrachten van de daksporen worden aan de rechterzijde opgevangen door een zestal kreupele stijlen die per twee sporen met een slof zijn bevestigd. De stijlen lijken naderhand toegevoegd te zijn. Ter linkerzijde ontbreekt deze constructievorm. Wel zijn korte stijlen toegepast om de muurplaat vóór de muur op te kunnen vangen. De zolder krijgt daglicht door een roosvenster in de achtergevel.

Bouwdossiers

01-12-1999: aanbouw afdak achterzijde 18 (en 16)

Literatuur

- Haans, F.A.C. en H.J. van Capelleveen, *Beschrijving Ooipoort 18/18a Doesburg*, 17-5-1990 (adviesnr. 155)
- Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 313

Waardering

Het pand dateert uit circa 1900 en is op onderdelen goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de gaafheid van de architectuur, de ligging aan de straat en het herkenbaar gebleven oorspronkelijke gebruik van het pand.

Het object is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het gebouw is architectuurhistorisch van belang als voorbeeld van een sober en doelmatig vormgegeven koetshuis/paardenstal daterend uit circa 1900.

Het gebouw is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de historisch-ruimtelijke samenhang met het linker buurpand Ooipoort 18-18a.

Het gebouw is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een koetshuis cq. paardenstal voor de gegoede middenklasse uit de periode rond 1900.